

Dermatologie

Morbus Bowen

Algemene informatie

Inleiding

U heeft van uw behandeld arts vernomen dat u een morbus Bowen heeft. U heeft al mondeling uitleg gekregen hierover. Hier kunt u alles rustig nalezen.

Morbus Bowen

Wat is een morbus Bowen?

Een morbus Bowen (andere namen zijn: ziekte van Bowen of plaveiselcelcarcinoom in situ) is een afwijking in de bovenste laag van de huid. Worden deze afwijkende cellen niet behandeld dan bestaat de kans dat deze cellen naar de diepere lagen van de huid doorgroeien waardoor er een plaveiselcelcarcinoom (huidkanker) ontstaat. De ziekte van Bowen is dus een voorstadium van huidkanker. Vandaar dat een morbus Bowen in principe altijd behandeld wordt.

Hoe ontstaat morbus Bowen?

De belangrijkste risico factor voor het ontstaan van huidkanker en ook voor het ontstaan van morbus Bowen is blootstelling aan zonlicht. Ultraviolette (uv) straling in het zonlicht veroorzaakt namelijk schade aan het erfelijk materiaal (DNA) in de celkernen van de opperhuid. Soms wordt DNA-materiaal niet gerepareerd en daardoor ontstaat er een kwaadaardige cel, die ongecontroleerd begint te groeien. Daarnaast hebben mensen die afweerremmende medicijnen gebruiken meer kans op het ontstaan van een morbus Bowen.

Wat zijn de verschijnselen?

Een morbus Bowen jeukt niet en doet geen pijn. Vaak is een rode schilferende huidvlek die heel langzaam tot een grootte van enkele centimeters kan groeien. Op aan de zon blootgestelde lichaamsdelen zoals hoofd, gezicht, armen en handen kan een morbus Bowen ontstaan. Ook kan het ontstaan op plekken van het lichaam die minder aan de zon zijn blootgesteld, zoals rug en benen.

Hoe wordt de diagnose gesteld?

Vaak kan al op uitwendige kenmerken de diagnose morbus Bowen worden gesteld. Soms is het nodig om onder plaatselijke verdoving een stukje weefsel (biopt) af te nemen voor microscopisch onderzoek. De patholoog zal vervolgens de diagnose vaststellen.

Behandeling Morbus Bowen

Wat zijn de behandelingen?

Er zijn verschillende behandelopties. De keuze hiervoor is afhankelijk van grootte en plaats op het lichaam en de voorkeur van de patiënt. De behandelend arts zal de therapieopties met u bespreken.

Hier volgt een indicatie:

Chirurgisch verwijderen na verdooving van de huid

De dermatoloog snijdt de plek waar de ziekte van Bowen zit weg. Uw huid wordt op de plek waar de arts snijdt, verdoofd met prikjes in en rondom de plek. Het wondje wordt meestal gehecht. Om zeker te zijn dat de plek helemaal weg is, wordt het weggenomen stukje huid altijd in het laboratorium onderzocht. Wanneer de ziekte van Bowen niet helemaal verwijderd is, moet de arts vaak nog een keer een extra stukje huid wegsnijden.

Fluorouracil crème (= Efudix®)

Deze crème remt de groei van de ziekte van Bowen cellen. Hierdoor gaan deze cellen dood. Er ontstaat eerst roodheid en korstvorming (een soort schaafwond). Daarna groeit er gezonde huid terug. Deze behandeling kan thuis worden toegepast. Meer informatie over fluorouracil crème kunt u aan uw arts vragen.

Imiquimod crème (= Aldara®)

Imiquimod zet plaatselijk in de huid het afweersysteem aan, waardoor de ziekte van Bowen wordt opgeruimd. Tijdens de behandeling met imiquimod crème kan er roodheid en korstvorming (een soort schaafwond) ontstaan. Daarna groeit er gezonde huid terug. Deze behandeling kan thuis worden toegepast. Meer informatie over imiquimod crème kunt u aan uw arts vragen.

Fotodynamische therapie (= Photodynamic therapy (PDT))

Bij deze behandeling wordt eerst een crème aangebracht op de plaats waar de ziekte van Bowen zich bevindt. Deze crème maakt de kwaadaardige cellen gevoeliger voor licht. Na drie uur worden deze plekken belicht met een speciale lamp. Hierdoor gaan de cellen met de ziekte van Bowen dood. Deze behandeling wordt veelal in het ziekenhuis gedaan. Meer informatie over fotodynamische therapie kunt u aan uw arts vragen.

Na de behandeling

Wat kunt u zelf nog doen?

Het is belangrijk alert te zijn op verschijnselen die kunnen wijzen op een recidief of op een nieuwe morbus Bowen elders op het lichaam. Als het vermoeden bestaat dat er weer een onrustige plek op de huid zit is het wenselijk hierover de huisarts of (indien u nog onder behandeling/controlé bent) de dermatoloog te raadplegen.

In het algemeen zal bij patiënte met huidkanker sprake zijn van overmatige zon (UV) blootstelling in het verleden. Het verdient aanbeveling om verdere zonbeschadiging van de huid te voorkomen door het nemen van beschermende maatregelen.

Let op

Verbranden = rood worden!

Ook bruining veroorzaakt zonlichtschade.

10 regels voor verstandig zonnen

1. Smeer onbedekte huid in met een anti-zonnebrandmiddel (met UVA- en UVB-bescherming) met een beschermingsfactor die voor uw huidtype geschikt is (liefst 30 of hoger). Doe dit royaal en herhaal dit elke twee uur en vaker bij sterke transpiratie en ook tijdens en na het zwemmen.
2. Ga in Nederland niet zonnebaden tussen 12.00 en 16.00 uur. Zoek dan liever de schaduw op. Ga gemiddeld niet langer dan zo'n drie uur per dag de zon in. In zonnigere gebieden gelden strengere regels.
3. Zet in de volle zon een petje of zonnehoed op, trek een shirt aan, draag een zonnebril.
4. Laat de huid geleidelijk wennen aan de zon. Houd rekening met uw huidtype: een lichte huid kan minder zon hebben dan een donkere huid!
5. Ga onder de 18 jaar niet zonnebaden of onder de zonnebank.
6. Houd baby's en kinderen tot 1 jaar uit de directe zon.
7. Maak geen gebruik van een zonnebank.
8. Ga uit de zon als uw huid vreemd reageert met uitslag, jeuk of erg snelle verbranding en raadpleeg huisarts of dermatoloog.
9. Vraag informatie bij dermatoloog of huisarts als u een huidandoening hebt. Bij sommige aandoeningen helpt uv-licht, bij andere brengt dat juist extra schade toe. Denk ook aan medicijngebruik die de gevoeligheid voor zonnestraling kan vergroten.
10. Ga lekker naar buiten, geniet van de zon, maar neem uv-werende maatregelen en voorkom dat uw huid 'verbrandt'.

Wat zijn de vooruitzichten?

De vooruitzichten van het oppervlakkige plaveiselcelcarcinoom (ziekte van Bowen) zijn zeer gunstig. Deze vorm veroorzaakt vrijwel nooit ernstige gezondheidsproblemen. Langdurige controle na behandeling is dan ook niet nodig.

Controle

Nieuwe plek: Is controle op korte termijn nodig?

Bemerkt u een nieuw plekje, dan behoeft dat niet met spoed door de dermatoloog beoordeeld te worden. Doorgaans groeien deze langzaam en een wachttijd van enkele weken is medisch gezien niet gevaarlijk.

Heeft u, door gebruik van bepaalde medicijnen een verminderde afweer dan is het belangrijk dat u een afspraak op korte termijn bij de dermatoloog maakt om de nieuwe plek te laten beoordelen.

Periodieke controles

Hoe lang wordt nagecontroleerd is vervat in richtlijnen (die periodiek worden aangepast).

Het controletraject voor een patiënt is daarnaast van meerdere patiëntfactoren afhankelijk (zoals zonschade, huidkanker in verleden of in de familie, aantal en soort moedervlekken).

De dermatoloog zal een geïndividualiseerd voorstel doen op basis van deze factoren.

Hoe lang controleren?

Levenslange controle is in verreweg de meeste gevallen niet noodzakelijk en ook niet wenselijk. De dermatoloog zal dan ook na 1 of enkele controles samen met u het

controletraject beëindigen, waarna het gestopt kan worden of op indicatie voortgezet kan worden bij de huisarts.

Vragen

Heeft u na het lezen van deze folder nog vragen, dan kunt u ze stellen tijdens het eerstvolgende bezoek of contact opnemen met:

Polikliniek Dermatologie		
Locatie Venlo	routennummer 9	☎ (077) 320 68 48
Locatie Venray	routennummer 71 (laag 1)	☎ (0478) 52 24 26

Kijk ook eens op www.viecuri.nl

In VieCuri Medisch Centrum stimuleren we onze patiënten om meer te bewegen, zowel vóór, tijdens als ná hun ziekenhuisopname. Meer informatie: www.viecuri.nl/bewegen

VieCuri Medisch Centrum

Locatie Venlo

Tegelseweg 210
5912 BL Venlo
☎ (077) 320 55 55

Locatie Venray

Merseloseweg 130
5801 CE Venray
☎ (0478) 52 22 22

www.viecuri.nl

Bekijk uw medische gegevens op www.mijnviecuri.nl